

CONCURS NAȚIONAL AL LICEELOR CU PREDARE ÎN LIMBA MAGHIARĂ, 2010
MAGYAR TANNYELVŰ ISKOLÁK V. ORSZÁGOS VETÉLKEDŐJE, 2010

Concurs de geografie „Teleki Sámuel”

Teleki Sámuel földrajzverseny

Geografie umană clasele X-XI.

Társadalomföldrajz – X-XI. osztályos tanulók számára

2010. május 8

Feladatlap

Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	Név	Aláírás
Javítótanár 1		
Javítótanár 2		
Zsűrielnök		

Utasítás

- *Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!*
- *A feladatok megoldásához számológép nem használható!*
- *Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!*
- *A feladatok megoldásához tollat/golyóstollat kell használni!*
- *A feladatlapon javítani, átírni, radírozni, stb. nem szabad! Az elrontott részt tedd zárójelbe!*
- *A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésedre!*
- *Az elérhető maximális pontszám **136.***

I. Két-két mennyiség nagyságrendi viszonyát kell megállapítanod. Írd a helyes válaszok betűjelét a vonalakra!

A = a) nagyobb, mint b)

B = b) nagyobb, mint a)

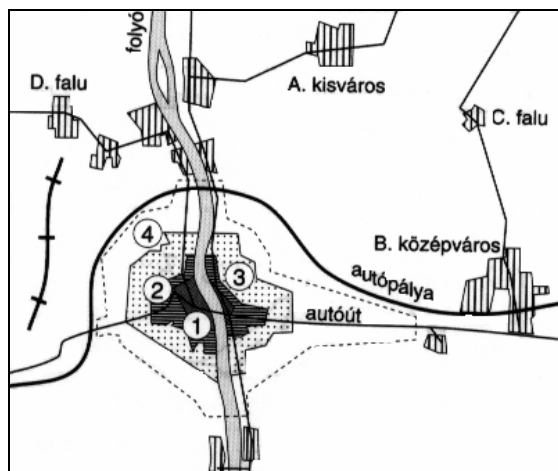
C = a) és b) egyenlő, vagy megközelítően azonos

- 1. a) A világ népességszámának növekedési üteme 1930–1960 között
b) A világ népességszámának növekedési üteme 1960–1990 között
- 2. a) A gyermekkorú népesség aránya Brazíliában
b) A gyermekkorú népesség aránya Ausztriában
- 3. a) A megalopoliszok száma Afrikában
b) A megalopoliszok száma Ázsiában
- 4. a) A születéskor várható átlagos élettartam Magyarországon
b) A születéskor várható átlagos élettartam Egyiptomban
- 5. a) A Mississippi-alföld népsűrűsége
b) A Hindusztáni-alföld népsűrűsége

Összesen: 5 pont	
-------------------------	--

II. A felsorolt városi funkciók közül melyik a legjellemzőbb a nagyváros számokkal jelölt részeiben? Írd a számokat a megfelelő funkcióhoz! (Egy funkcióhoz több szám is tartozhat.)

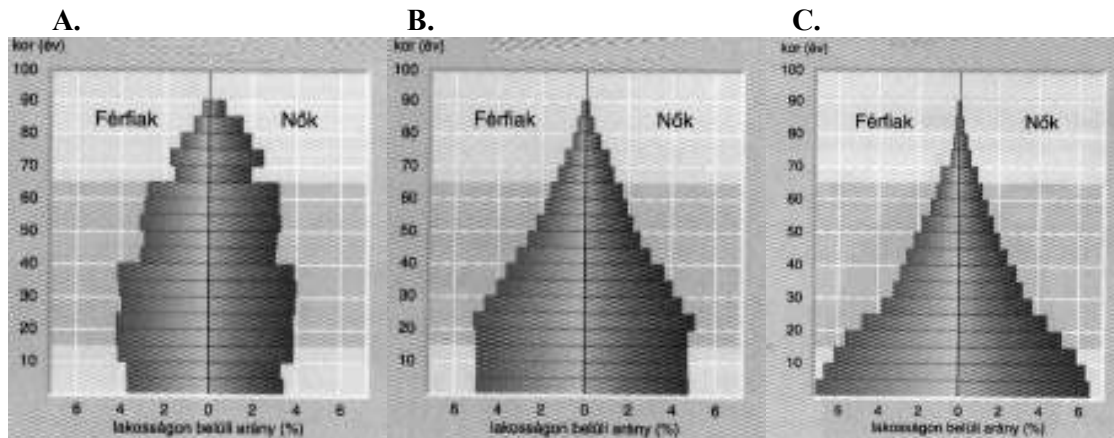
- a) Szolgáltató funkció:
- b) Lakóhely funkció:
- c) Munkahely funkció:

5 pont	
--------	--

Összesen: 5 pont	
-------------------------	--

III. Az ábrák és az állítások közötti összefüggéseket kell felismerned. Írd az ábrák betűjelét a nekik megfelelő állítások elé!

- 1. Egy fejlett európai ország korfája.
- 2. Lehetne India korfája.
- 3. Ez a korfa öregedő népességet jelez.
- 4. Ez a korfa fiatalodó népességet jelez.
- 5. Ebben az országban megindulhat a természetes fogyás.
- 6. Magas a népesség természetes szaporodása.
- 7. Nagy az időskoriak aránya.
- 8. Ebben az országban a munkahelyteremtés lesz a legnagyobb probléma.
- 9. Egyre nő, majd megállapodik a munkaképes korosztály aránya az országban.
- 10. Az országban az időskorú férfiak halandósága jóval nagyobb, mint a nőké.
- 11. Méhkas alakú korfa.
- 12. Piramis alakú korfa.
- 13. Harang alakú korfa.

Összesen: 13 pont

IV. Rangsorold az alábbi országokat területük, népességük és népsűrűségük nagysága szerint!

Amerikai Egyesült Államok (USA), Kína, Japán, Franciaország

Területük nagysága szerint	Népességszámuk szerint	Népsűrűségük szerint
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.

Összesen: 6 pont

V. Tanulmányozd a napilapban megjelent ábrát és adatsorokat, majd válaszolj a kérdésekre!

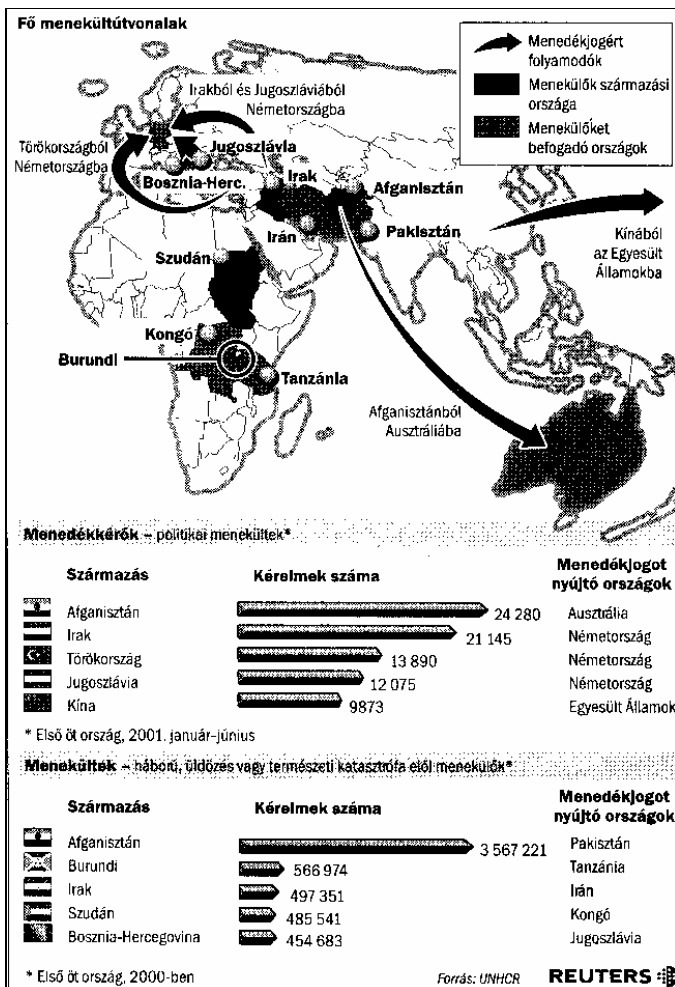
a) Kiket neveznek menekülteknek?

.....

.....

.....

1 pont

b) Sorold fel azokat az országokat, amelyekből a legtöbb ember kért menedéket 2001-ben!

.....

.....

.....

.....

Számítsd ki, hogy a 2000-ben a legtöbb menekültet kibocsátó országból elmenekülők száma hány százaléka hazánk lélekszámának!

4 pont

c) Mely országok fogadták be a legtöbb menekültet 2000-2001-ben? Sorold fel azokat, a kérelmet benyújtók számának nagysága szerinti sorrendben! (A legnagyobbval kezdjed!)

.....

.....

.....

Milyen gazdasági fejlettségű országokban kértek menedéket a politikai menekültek?

.....

Miért a felsorolt országokban kértek menedékjogot a háború, az üldözés és a természeti katasztrófák miatt menekülők?

.....

.....

.....

.....

Az ENSZ menekültügyi szervezete szerint Ausztrália 2000-ben 10 000 menedékjogért folyamodónak adott letelepedési engedélyt, és további 90 000 menekültet engedett be. Milyen előnye származik ebből a befogadó országnak?

.....

.....

6 pont	
--------	--

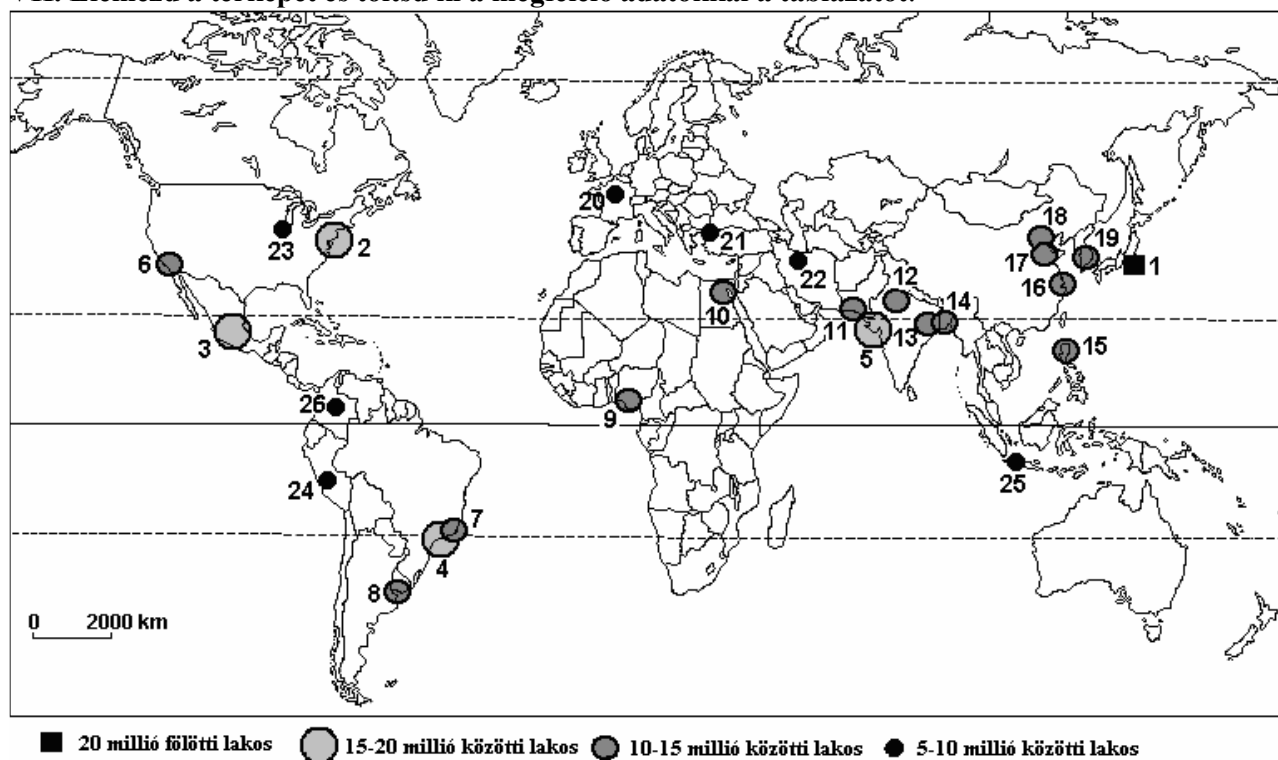
Összesen: 11 pont	
--------------------------	--

VI. Töltsétek ki az üres helyeket a helyes információkkal:

Az országok/tájegységek között	A határ típusa	Az aláhúzott ország/tájegység fővárosa
<u>Pápua – Új-Guinea</u> - Indonézia		
<u>Nigér</u> - Algéria		
<u>Zimbabwe</u> – Dél-Afrikai Köztársaság		
<u>Csád</u> - Líbia		
<u>Paraguay</u> - Argentína		
<u>Kongói Demokratikus Köztársaság</u> – Kongó (Brazaville)		
<u>Nyugat-Szahara</u> - Marokkó		
<u>Omán</u> – Szaúd-Arábia		
<u>Mauritánia</u> - Szenegál		
<u>Görögország</u> - Törökország		
<u>Tanzánia</u> – Kongó Demokratikus Köztársaság		
<u>Liechtenstein</u> - Svájc		

Összesen: 24 pont	
--------------------------	--

VII. Elemezd a térképet és töltsd ki a megfelelő adatokkal a táblázatot:

Sorszám	Város	Lakosok száma
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		

Összesen: 26 pont

VIII. A következő feladatban minden állításhoz 4 ország tartozik. Az állítások több országra is igazak lehetnek, de az is lehet, hogy egyikre sem. Válaszd ki az alábbi változatok segítségével, hogy az állítások mely országokra vonatkoznak!

A – az állítás mind a négy országra igaz

B – az állítás az 1., a 2. és a 3. országra igaz

C – az állítás az 1. és a 3. országra igaz

D – az állítás a 2. és a 4. országra igaz

E – az állítás csak a 4. országra igaz

F – az állítás egyik országra sem igaz

a) Kétnyelvű állam

1. Svájc
2. Belgium
3. Argentína
4. Kanada

b) Egykor brit gyarmat (is) volt

1. India
2. Dél-afrikai Köztársaság
3. Ausztrália
4. Kanada

c) Kenyérgabonából önellátó ország

1. Magyarország
2. Egyiptom
3. Amerikai Egyesült Államok
4. India

d) Áramtermelésének nagy részét vízerőművek adják

1. Dánia
2. Franciaország
3. Oroszország
4. Japán

e) A lakosság többsége európaiak leszármazottja

1. Dél-afrikai Köztársaság
2. Brazília
3. Egyiptom
4. Ausztrália

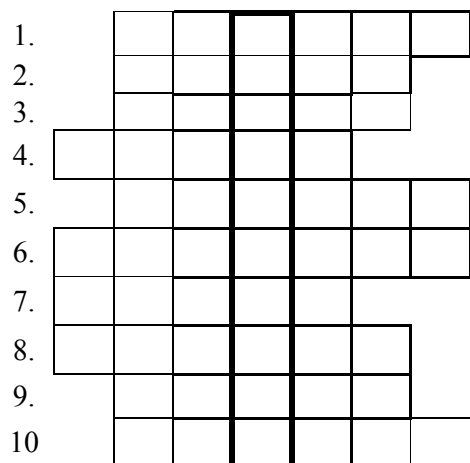
f) Kivitelenek legalább 3/4 része a bányászatból származik

1. Chile
2. Malajzia
3. Kuvait
4. Kanada

Összesen: 6 pont	
-------------------------	--

IX. Az alábbi feladatok a híres magyar földrajztudósok és felfedezők anyagrészéhez kapcsolódik.

a.) Old meg az alábbi rejtvényt!

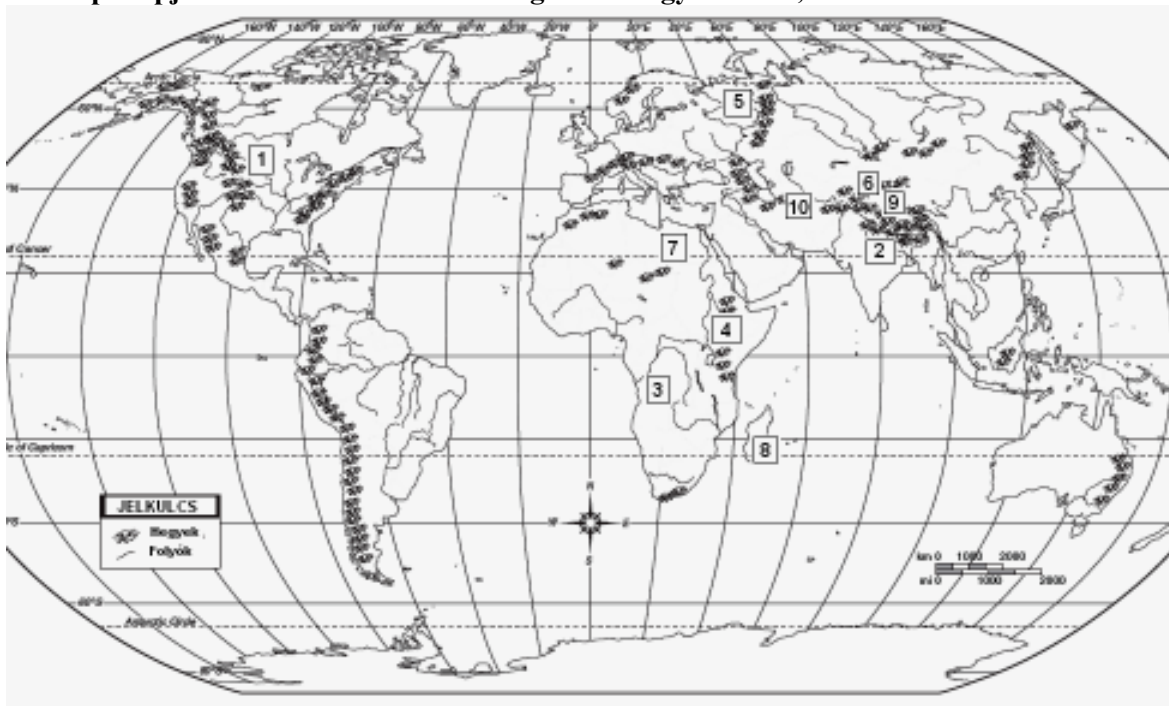

1. a Székelyföld leírójának keresztnéve
2. a tibeti-angol szótár szerkesztőjének egyik neve
3. a Tien-san hegység egyik legjelentősebb kutatójának keresztnéve
4. a Takla-Makán kutatójának családneve
5. magyar felfedező keresztnéve, kiről repülőteret neveztek el Kairóban
6. világhírű orientalista, egyetemi tanár, a török filológia kiváló szaktekintélye (családnév)
7. vezetésével alakult meg a Magyar Földrajzi Társaság Balaton Bizottsága (keresztnév)
8. Észak-Körösi Csomájának családneve
- 9.
10. feleségül vette a bihéi néger fejedelem leányát (családnév)

Mit mutat a bekeretezett szó és kinek a nevéhez fűződik?

12 pont

b.) A térkép alapján írd a számok mellé a megfelelő magyar utazó, felfedező nevét!

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

10 pont

c.) A megadott kijelentésekhez írd a megfelelő magyar földrajztudós vagy felfedező nevét!

1. Megszerkesztette a Kárpát-medence 1:360 000 méretarányú földtani térképét, melyet az 1900. évi párizsi világkiállításon aranyéremmel tüntettek ki.
2. Közreműködésével nyílt meg 1866-ban a pesti Állatkert, melynek igazgatói tisztét is betöltötte.
3. Jelentős szerepe volt Egyiptom, Líbia és Szudán sivatagos területeinek feltérképezésében.
4. Az Ezer Buddha Barlangtemplomokban hatalmas kéziratgyűjteményt talált.
5. Kamcsatkai fogságából szabadulva eljut az addig ismeretlen Aleuti szigetekre.
6. 1905-től 1921-ig, a kolozsvári egyetemen, a természetföldrajz nyilvános rendes tanára.
7. Az általa felfedezett vulkán és tavak szolgáltak kiinduláspontul a kelet-afrikai-árokrendszer kialakulását magyarázó új föld-fejlődéstörténeti elméletnek.
8. Darjeelingbe temetik el.
9. Az ő felmérése és tanulmányai alapján kezdték meg a nagysármási gázfúrásokat.
10. Rasid Effendi néven, Közép-Ázsia sivatagjain keresztül Üzbegisztánig jut el.
11. Nevéhez kötődik az „Úszók barlangja”-nak (őskori sziklarajzok) felfedezése.
12. Ő vetített először színes diaképeket Magyarországon, amelyeket maga állított elő fekete-fehér diapozitívok átfestésével.
13. Elsőként készít részletes térképet Belső-Ázsia pleisztocén eljegesedésének nyomairól.
14. Elkészítette az Északi-Urál földrajzi és néprajzi térképét.
15. Expedíciójának kiindulópontja Zanzibár volt.
16. 1858-ban Konstantinápolyban jelent meg első műve, a német- török és török- német szótár.
17. Amerikába tanulmányozta az indiánok szokásait, kultúráját.
18. A kabuli keresztény temetőben van a sírja.

1.	10.
2.	11.
3.	12.
4.	13.
5.	14.
6.	15.
7.	16.
8.	17.
9.	18.

18 pont	
---------	--

Összesen:40 pont	
-------------------------	--